

Behandeldatum:	19 januari 2017
Verzoeker	Gesproken in commissie vergadering
Locatiebezoek	Buiten
Advies vastgesteld	13 maart 2017

Casus 25 — Topaas Straspad— Schaduwoverlast

De externe adviescommissie bomen heeft als taak om het college van burgemeester en wethouders te adviseren of bij ingediende verzoeken het mogelijk is overlast van bomen vanwege schaduw, beperking van lichttoetreding en/of (uit)zichtbeperking te verkleinen. De commissie weegt in de adviezen verschillende belangen af. De commissie kan in haar advisering gemotiveerd afwijken van het bestaande beleid. De commissie is tevens gevraagd aan de hand van dezelfde praktijkcases objectieve kaders op te stellen voor overlast door bomen met het behoud van het groene karakter van de stad. Het gaat hierbij om schaduwoverlast, beperking van lichttoetreding en beperking van het (uit)zicht.

De externe adviescommissie bomen bestaat uit drie commissieleden ondersteund door een ambtelijke secretaris van de gemeente Zoetermeer. De commissieleden zijn:

- Henk Schuitemaker, Landschapsarchitect van VLUGP
- Hilbert Makkinga, boomadviseur en directeur Drielanden Bomen
- Heleen Steens-Stam, Gebiedsadviseur Sociaal Gemeente Alphen aan den Rijn

1. Situatiebeschrijving

De commissieleden hebben de situatie buiten bekeken. De verzoekers wonen beide in een hoekwoning grenzend aan het Straspad in een andere straat. Naast de woningen staan hoge populieren, *Populus nigra 'Italica'*. De populieren vormen een rij langs een park. In het park zijn ook verschillende speelgelegenheden. Het verzoek gaat over de hele rij populieren langs het park/de speelplek. Op sommige plekken staan de bomen dicht op de hoekwoningen, omdat de hoekwoningen slechts door een wandelpad van de bomen gescheiden zijn. Op andere plekken staan de hoekwoningen verder van de bomen af en bevinden zich ook nog parkeerplaatsen tussen de woningen en de bomen.

2. Het verzoek (*vanuit het perspectief van de indiener*)

De commissie heeft tijdens de vergadering twee verzoekers van verschillende huishoudens en verschillende straten (Topaas en Tremoliet) gesproken.

2.1 Wat is precies het probleem?

De eerste verzoeker is eerste bewoner van de hoekwoning grenzend aan het park op de Topaas en heeft een achtertuin op het noorden en voortuin op het zuiden.

De tweede verzoeker woont sinds 2000 in een hoekwoning grenzend aan het park op de Tremoliet. De verzoeker heeft de achtertuin op het zuiden en de voortuin op het noorden. Het is somber in de tuin op het zuiden. Er is in de ochtend geen zon en licht mogelijk in de tuin. Op een zonnige dag is het tevens erg donker in de woning. Eerste verzoeker ervaart ook schaduwoverlast en lichtbeperking van de bomen.

Beide verzoekers hebben ook overlast van wortelopdruk. Een aantal jaar geleden zijn de achterpaadjes en het pad tussen de woningen en de bomen flink opgehoogd zodat er geen wortelopdruk meer zichtbaar is. In de tuinen is de wortelopdruk echter nog steeds aanwezig. Wortels komen ook in de kruipruimte en de verzoekers vragen zich af of de wortels schade kunnen aanbrengen aan kabels en leidingen onder de woning.

Beide verzoekers hebben veel last van vallende "troep" van de bomen. In het voorjaar hebben verzoekers weken last van knoppen en afvallende schilletjes. In de zomer hebben de verzoekers last van schaduw veroorzaakt door de bomen. In het najaar hebben ze last van veel vallend blad. Er staan wel bladkorven, maar dat is veel te weinig voor de hoeveelheid afvallend blad. Het wandelpad langs het park ligt in de herfst bezaaid met afgefallen blad, maar dat wordt niet opgeruimd. Het wordt daardoor glad en glibberig en smerig. Bladval loopt van september tot november.

Met straks de aanleg van de nieuwe speelplek vragen de bewoners zich af of het met al dat vallend blad niet heel erg smerig wordt in de speeltuin. Het grasveld werd er ook niet beter op in het park en mede daarom wordt er nu een kunstgras speelveld aangelegd. Daarbij hebben verzoekers last van de vallende takken in de tuin en tegen de woning. Verzoekers maken zich ook zorgen over de gevolgen voor de boom na snoeirondes. Ze denken dat het niet goed is voor de boom. Ook denken ze dat er door het snoeien van de bomen meer takken en bladeren aan de boom gaan groeien en de bomen daardoor nog minder transparant worden. Ook denken ze dat er holtes kunnen ontstaan in de boom die de boom onveilig maken. Verzoekers hebben meer last dan lust van de bomen. Het zijn in de ogen van de verzoekers verkeerde bomen op de verkeerde plek. Bovendien zullen de bomen alleen maar groter worden en zal de overlast alleen maar toenemen.

2.2 Welke oplossing zien indieners zelf?

Verzoekers zouden graag zien dat alle bomen weggehaald worden en vervangen worden door andere bomen, verder weg van de woningen.

2.3 Overige opmerkingen en informatie van verzoeker

Het verzoek speelt al langer. Het eerste contact met de wijkpost was in 2013. De verzoekers zijn ook betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe speelplek. De tweede verzoeker zit in de participatiegroep van de nieuw aan te leggen speelplek. De participatiegroep gaat mee helpen de nieuwe speeltuin netjes te houden.

3. Achterban (grootte, overleg, handtekeningen e.d.)

Verzoekers hebben van 11 huishoudens handtekeningen opgehaald. Van de negen hoekwoningen hebben zes hoekwoningen handtekeningen overhandigd. Hiermee is nog geen sprake van een grote achterban. De verzoekers worden daarom gevraagd meer huishoudens te bevragen. Het gaat op zijn minst om de mensen die wonen op de Topaas, Tijgeroog en de Tremoliet.

4. Belangen en belangenafweging

4.1 Belangen

4.1.1 Algemeen

4.1.2 Beheer

De populieren staan op sommigen plekken drie meter van de woningen vandaan. Dat is erg dichtbij de woning ook in de wetenschap dat de bomen alleen nog maar groter zullen groeien. Op een gegeven moment zullen de bomen weggehaald moeten worden omdat ze echt te dicht bij de woningen komen.

Deze populierensoort is een diep wortelende boomsoort. Van nature geeft deze boom geen wortelopschot. Als er wortelopdruk is kan dat alleen maar komen van beschadigingen aan de wortels. De commissie vermoed dat de wortelopdruk tijdens het ophogen van het wandelpad heeft kunnen ontstaan. De commissie heeft nergens bij het bezoek ter plekke wortelopdruk kunnen constateren. Omdat het een diepwortelende boom en geen enkele wortelopdruk zichtbaar was heeft de commissie vraagtekens bij de ervaren overlast van wortelopdruk.

4.1.3 Stedenbouw

De buurt rondom het Straspad is onderdeel van de wijk Rokkeveen-oost. De wijk kenmerkt zich door geometrische straatpatronen en structuurlijnen. De buurt- en wijkparken hebben een meer losse opzet en vorm. Het park waardoor het Straspad loopt heeft een soort kartelende vorm doordat er verschillende straten er in een soort waaivorm op uit komen. Hierdoor grenzen er veel zijkanten van woningen en tuinen aan het park. Daardoor is het

park niet duidelijk begrensd. Dit maakt de populieren als enige doorgaande lineaire structuur in het park des te belangrijker

Deze groenstructuur is beeldbepalend voor het park ter plekke en er zou op zijn minst weer een vergelijkbare boomstructuur terug moeten komen. In de huidige situatie is goed mogelijk om wat verder van de huizen af (vijf tot zeven meter van de woningen af) alvast een nieuwe rij bomen te planten en een zelfde ruimtelijk effect als de populieren laan creëren. Echter het park/de speelplek gaan veranderen en het is de vraag of er dan nog genoeg ruimte overblijft voor het verplaatsen van de rij bomen. Er kan eventueel ook een wat kleinere boomsoort toegepast worden.

4.1.4 Leefbaarheid

De commissie heeft begrip voor de ervaren klachten van de verzoeker. Deze populieren zijn geen makkelijke stadsbomen. Het klopt dat verzoekers deze vallende bladeren, takken enz. opmerken. Echter de commissie vindt de ervaren overlast niet voldoende reden om deze bomen direct weg te halen. Daarbij heeft de gemeente bezuinigd op het onderhoud, waardoor stoepen niet meer geveegd worden. De gemeente wil graag dat bewoners meehelpen om de openbare ruimte netjes te houden. Verzoeker en gemeente zouden met elkaar in overleg kunnen over hoe het opruimen van het blad gezamenlijk beter georganiseerd kan worden.

De bewoners ervaren schaduwoverlast, maar er is ook nog steeds zon mogelijk in de tuinen. Bijvoorbeeld vanaf 12.00 uur in de achtertuin op het zuiden. De commissie vindt de ervaren schaduwoverlast niet overmatig. Omdat er zon in de tuin mogelijk is, is tevens de beperking van het lichtinval niet voldoende aangetoond voor de commissie.

4.2 Belangenafweging

Alles overwegende zorgt deze rij populieren niet voor overmatige schaduw of zeer beperkte lichtinval in de woningen. De commissie zal daarom vanuit dat oogpunt adviseren om geen maatregelen te nemen.

Maar vanuit beheeroogpunt, de grootte van de bomen, de nabijheid van de bomen bij de woningen en de hoeveelheid ervaren andere overlast adviseert de commissie de gemeente Zoetermeer om nu alvast (eventueel in samenhang met de nieuwe inrichting van het park) een plan te maken om de bomen in de toekomst te vervangen. Vanuit de groenstructuur is dat ook goed mogelijk op deze plek. Nieuwe bomen zouden indien mogelijk tot maximaal zeven meter van de woningen af geplant kunnen worden. Je kan daarmee een vergelijkbare ruimtelijke structuur naast de populieren creëren. Er zou dan wel een kleinere boomsoort terug moeten komen. Uiteindelijk moeten de populieren dan verdwijnen.

5. Advies

Schaduwoverlast, lichtbeperking zijn onvoldoende redenen om op dit moment al in te grijpen in de situatie.

Echter, om redenen die hierboven zijn beschreven is het verstandig om nu al te denken aan een vervangende boomstructuur voor de rij populieren binnen een termijn van vijf jaar. De externe commissie legt dit voor aan de gemeente.

5.1 Omschrijving maatregel

Ga alvast bij de aanleg van nieuwe speelplek nieuwe bomen planten tot maximaal zeven meter van de woningen af, naast de populieren. De nieuw te planten bomen moeten kleine bomen zijn met een veel transparanter bladerdek en van kleinere omvang. Maximaal vijf jaar later zouden de populieren dan verwijderd moeten worden. Op deze manier kan het weghalen van de populieren opgenomen worden in de programmering van groot onderhoud en wordt het geen kaalslag. Daarbij worden de verzoekers gevraagd om de meningen van alle bewoners van Topaas, Tremoliet en Tijgeroog te inventariseren.